

LEIDS UNIVERSITAIR MEDISCH CENTRUM

datum

onderwerp Reglement t.b.v. studenten Farmacie in de farmaceutische praktijk 2020

Inleiding

Het reglement is van toepassing op studenten Farmacie werkzaam in het LUMC en de aan de opleiding verbonden coschapsapotheken.

Artikel 1 Begripsbepalingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

- coschapsapothek** Openbare of (poli) klinische apotheek waarin coschappen plaatsvinden
- beoordeling** Kwalificatie van de wijze waarop de coassistent het coschap vervult
- coassistent:** De student farmacie die in de praktische fase van de opleiding -voor het verkrijgen van vaardigheden- gestructureerd onderwijs volgt in de vorm van coschappen in de coschapsapothek. De Arbeidsomstandighedenwet is van toepassing op de coassistent.
- coschap** Een coschap is een studieonderdeel van de masteropleiding farmacie waarin een student in het kader van zijn opleiding tot apotheker individueel, onder leiding, oefent in de praktische uitoefening van de farmacie.
- coschapsbegeleider:** Apotheker in een poliklinische apotheek, ziekenhuisapotheek of openbare apotheek, medeverantwoordelijk voor onderwijs (of onderdelen daarvan), begeleiding en toetsing van de coassistent gedurende het coschap.
- gebruikelijke werktijden** Dagelijkse werktijden liggen tussen 07.00 uur en 18.00 uur op maandag tot en met vrijdag.
- coschapsapothek** De apotheek waar het coschap plaatsvindt.
- incident** Voorval in de patiëntenzorg dat aan of bij een patiënt schade heeft veroorzaakt of schade had kunnen veroorzaken en dat daarom gemeld moet worden teneinde te worden besproken
- IVBC** Commissie Instroom, Voortgang en Bijzondere Regelingen
Coassistentenschappen bestaande uit de opleidingscoördinator, de studieadviseur en de coschapsplanner
- Onderwijs- en Examenregeling (OER)** Regeling betreffende het onderwijs en de examens in de masteropleiding Farmacie
- toetsplan** Het geldende toetsplan master farmacie
- UR-geneesmiddel** Een geneesmiddel dat uitsluitend op recept ter hand mag worden gesteld
- UA-geneesmiddel** Een geneesmiddel dat zonder recept en uitsluitend in een apotheek ter hand mag worden gesteld
- WGBO** Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst
- WHW** Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek

Wettelijke bepalingen

WHW

Artikel 2

1. De eindverantwoordelijkheid voor het onderwijsprogramma dat aan coschappen ten grondslag ligt, berust bij het LUMC.
2. De verantwoordelijkheid voor de professionele organisatie waarbinnen coschappen worden gevolgd, berust bij de coschapsapotheek dan wel de instelling waar de apotheek deel van uitmaakt.
3. Onverminderd de mogelijkheid van inschakeling van derden bij de begeleiding van studenten heeft de coschapsbegeleider in de betreffende apotheek/instelling de eindverantwoordelijkheid voor het farmaceutisch handelen van de student in het kader van de patiëntenzorg.

Geneesmiddelenwet

Artikel 3 Terhandstelling van geneesmiddelen

1. Het te koop aanbieden, verkopen of ter hand stellen van UR-geneesmiddelen of UA-geneesmiddelen is ingevolge artikel 61 van de Geneesmiddelenwet voorbehouden aan apothekers, huisartsen in het bezit van een vergunning en bij ministeriële regeling aangewezen personen en instanties.
2. Om een terhandstelling te mogen uitvoeren dient een student:
  - daartoe een opdracht te hebben van een apotheker;
  - aanwijzingen van de apotheker op te volgen;
  - zichzelf ervan vergewist te hebben dat hij beschikt over de bekwaamheid vereist voor het behoorlijk uitvoeren van de opdracht.
3. De opdracht gevende apotheker dient:
  - in gevallen waarin zulks redelijkerwijs nodig is aanwijzingen te geven omtrent het uitvoeren van de opdracht en zich ervan te vergewissen dat toezicht door de opdrachtgever op het uitvoeren van de opdracht en de mogelijkheid tot tussenkomst voldoende verzekerd zijn;
  - redelijkerwijs te mogen aannemen dat de student aan wie hij de opdracht geeft beschikt over de bekwaamheid die vereist is voor het behoorlijk uitvoeren van de opdracht.
4. De coschapsapotheek zorgt ervoor dat patiënten worden geïnformeerd over de aanwezigheid van studenten en van het feit dat studenten in het kader van zorg onder toezicht handelingen kunnen verrichten.
5. Aan de patiënt moet toestemming worden gevraagd voor het verrichten van handelingen door de student, in sommige gevallen expliciet, in andere gevallen impliciet.

WGBO e.a.

Artikel 4 Herkenbaarheid tijdens werkzaamheden

Tijdens het uitvoeren van werkzaamheden in of voor de apotheek dient de coassistent altijd als zodanig herkenbaar te zijn door het dragen van een badge met naam en functie.

Artikel 5 Geheimhouding

De wettelijke en andere regels betreffende het beroepsgeheim van apothekers en betreffende de bescherming van privacy zijn voor de student van overeenkomstige toepassing. Studenten Farmacie tekenen hiervoor de confidentialiteitsverklaring bij aanvang studie.

Artikel 6 Melding van incidenten

De student meldt incidenten overeenkomstig de daartoe in de coschapsapotheek geldende regeling. Hij geeft van de melding kennis aan de coschapsbegeleider. Deze draagt zorg voor de noodzakelijke begeleiding van de student.

Artikel 7 Werktijden van de coassistent

1. De maximaal te eisen tijdsduur van actieve inzet van de coassistent, inclusief zelfstudietijd en onderwijstijd, bedraagt 40 uur per week, waarbij sprake is van een gemiddelde over alle weken van het coschap.
2. De coassistent kan niet worden verplicht tot aanwezigheid tijdens weekendopenstelling van een apotheek.

Landelijke normen**Artikel 8 Doelstelling coschap**

1. Doel van het coschap is in algemene zin de student gelegenheid te bieden praktisch farmaceutisch onderwijs te volgen, direct gerelateerd aan de patiëntenzorg of aan een andere vorm van farmaceutische dienstverlening zoals die in de desbetreffende coschapsapotheek wordt gegeven, teneinde de student zodanige kennis en vaardigheden bij te brengen dat hij in staat is aan de eindtermen van de farmacie-opleiding te voldoen.
2. Het coschap is gericht op leren en onderwijs. Op grond hiervan mogen farmaceutische werkzaamheden in het kader van de opleiding alleen door de coassistent worden verricht indien en voor zover deze in overeenstemming zijn met de onderwijs- en leerdoelstellingen. In bedoelde werkzaamheden moet tevens een evenwichtige opbouw zijn aangebracht.

Artikel 9 Gewetensbezwaren

1. De coassistent kan niet worden verplicht om in het kader van de patiëntenzorg een handeling te verrichten dan wel daaraan medewerking te verlenen indien en voor zover dat strijdig is met zijn geweten.
2. De coassistent draagt er zorg voor dat het beroep op gewetensbezwaren tijdig wordt medegedeeld aan de voor de desbetreffende behandeling verantwoordelijke apotheker, opdat de maatregelen kunnen worden genomen die nodig zijn voor het verlenen van verantwoorde zorg aan de desbetreffende patiënt of patiënten.
3. Het bovenstaande laat onverlet dat de examencommissie kan besluiten dat een weigering van een coassistent (al dan niet met een beroep op gewetensbezwaren) om medewerking te verlenen aan handelingen, die een integraal onderdeel vormen van de leerdoelen van de opleiding, ertoe kan leiden dat het farmaciediploma niet kan worden verleend. In dat geval wordt daaromtrent door of namens de Examencommissie overleg gepleegd met de coassistent.

Artikel 10 Faciliteiten

De coschapsapotheek draagt er zorg voor dat voor het onderwijs aan en voor het verrichten van farmaceutische werkzaamheden door coassistenten adequate voorzieningen beschikbaar zijn.

Daaronder wordt begrepen:

- a. passende werkruimte;
- b. voor zover van toepassing, dienstkleding;
- c. toegang tot elektronische studentfaciliteiten als e-mail, elektronische leeromgeving;
- d. voor de student noodzakelijke toegang tot (elektronische) patiëntdossiers.

Artikel 11 Tegemoetkoming kosten

Het LUMC draagt zorg voor een regeling van tegemoetkoming in reis- en verblijfkosten die coassistenten moeten maken in het kader van hun coschappen.

Artikel 12 Verzuim

1. Verzuim wegens ziekte meldt de coassistent terstond aan de coschapsbegeleider.
2. Voor verzuim, anders dan wegens ziekte, is de voorafgaande toestemming van de coschapsbegeleider vereist.
3. Als verzuim (wegens ziekte of persoonlijke omstandigheden) langer duurt dan 10% van een coschap dan bepaalt betreffende coschapsbegeleider na consultatie van de studieadviseur hoe en in welke mate de verzuimde tijd te compenseren.

Bepalingen LUMC

Taken en verantwoordelijkheden coschapsapotheek

Artikel 13 Coschapsbegeleider

1. Het regelen van de introductie en de begeleiding van coassistenten.
2. Het inwerken van de coassistent dan wel zorgen dat hij ingewerkt wordt in de gang van zaken binnen de apotheek, in aansluiting bij de gebruikelijke procedures voor de introductie van medewerkers.
3. Het ervoor zorgdragen dat farmaceutische vaardigheden, zoals die door de coassistent worden uitgevoerd, adequaat worden gecontroleerd en besproken.
4. Het stimuleren en begeleiden van de coassistent om voorstellen te doen met betrekking tot optimalisering van de farmaceutische patiëntenzorg.
5. Het door praktische demonstratie, oefening en begeleiding (doen) aanleren van vaardigheden bij de coassistent.
6. Het stimuleren van staf in hun educatieve opdracht. Indien in de desbetreffende coschapsapotheek apothekers-in-opleiding-tot-specialist in het kader van hun opleiding werkzaam zijn, kunnen deze worden ingezet bij de dagelijkse praktische begeleiding van coassistenten. Het gaat daarbij om taken als het inwerken, de begeleiding bij de diverse farmaceutische taken en het bijdragen aan de beoordeling door de coschapsbegeleider.
7. Het stimuleren en faciliteren van zelfstudie door de coassistent. Het houden van toezicht op de professionele aspecten van de taakuitoefening van de coassistenten, met inbegrip van zorg voor de kwaliteit.
8. Het zorgdragen voor en het houden van toezicht op de aspecten verband houdende met de tewerkstelling van de coassistent in de coschapsapotheek.

9. Het verrichten van dan wel zorg dragen voor de beoordeling van de coassistenten conform het toetsplan. Het registreren van de beoordeling van de coassistenten in het digitaal portfolio.
10. Het behulpzaam zijn van de coassistent bij het oplossen van specifieke problemen.
11. Het optreden als aanspreekpunt voor coassistenten en het zo nodig behulpzaam zijn bij het oplossen van problemen en conflicten.

Taken en verantwoordelijkheden LUMC

Artikel 14 Indeling coschappen

Indeling voor coschappen vindt plaats door de afdeling Planning Coschappen van het Onderwijs Service Centrum van het Directoraat Onderwijs- en Opleidingen (DOO) op basis van de instroomregeling farmaceutische coschappen.

Artikel 15 Voorbereiding coschappen

1. Het LUMC draagt in afstemming met de coschapsapotheek zorg voor een goede praktische voorbereiding van studenten die in de instelling coschappen gaan volgen.
2. Het LUMC draagt in afstemming met de coschapsapotheek zorg voor een adequate voorlichting van de coassistenten omtrent het risico van infecties en hoe daarbij te handelen.

Artikel 16 Informatievoorziening

De coassistent ontvangt voor aanvang van elk nieuw coschap een handleiding met algemene informatie over de coschappen en de praktijkopdrachten.

Artikel 17 Beoordeling en toetsing

Voor de beoordeling van coassistenten gelden de volgende uitgangspunten (zie ook het toetsplan):

1. De beoordeling van de coassistent vindt onder verantwoordelijkheid van het LUMC plaats overeenkomstig de OER.
2. De beoordeling van de coassistent is gericht op de mate waarin en de wijze waarop de coassistent aan de doelstellingen van het coschap voldoet. Resultaten van beoordelingen worden vastgelegd en geregistreerd in het digitaal portfolio.
3. Tijdens het coschap wordt in het kader van de dagelijkse begeleiding de kwaliteit van het doen en laten van de coassistent regelmatig besproken.
4. De coschapsbegeleider draagt zorg voor tussentijdse beoordelingen en een eindbeoordeling.
5. Voor tussentijdse en eindbeoordelingen wint de coschapsbegeleider vooraf informatie in bij degenen die met de dagelijkse begeleiding van de coassistent zijn belast.
6. De beoordelingen worden met de coassistent besproken alvorens zij worden vastgesteld.

Plichten, verantwoordelijkheden en bevoegdheden student

Artikel 18 Plichten en verantwoordelijkheden

1. De student spant zich in om op adequate wijze de onderwijsdoelen van het coassistentenschap te bereiken.
2. In overleg met of in opdracht van de coschapsbegeleider bijhouden van gegevens van patiënten, uitsluitend voor zover dit ten dienste staat van het leerproces van de coassistent.
3. De coassistent respecteert en bespreekt zo nodig met de coschapsbegeleider de professionele aspecten bij de uitvoering van het coschap.
4. De coassistent houdt zich aan de door de coschapsapotheek gegeven aanwijzingen en de daar

geldende voorschriften op het gebied van orde, geheimhouding, veiligheid en gezondheid.

5. De coassistent houdt zich aan de door de opleiding gegeven opdrachten.
6. Het zorgvuldig registreren van farmaceutische gegevens omtrent patiënten in het farmaceutisch of medisch dossier.

Artikel 19 Screening en vaccinatie

1. De coassistent dient, vóór dat hij kan starten met de coassistentschappen in ziekenhuisapotheek of poliklinische apotheek, in het bezit te zijn van een verklaring van VGM inzake infectiepreventie. De coassistent die bezwaar heeft tegen de vaccinatie tegen hepatitis B dient, vóór dat hij kan starten met de coassistentschappen, in het bezit te zijn van een verklaring van VGM LUMC waaruit blijkt dat hij niet lijdende is aan hepatitis B. In dat geval dient hij tevens deze screening regelmatig tijdens de coschappen te laten herhalen, volgens aanwijzingen van VGM LUMC.
2. De coassistent die een periode voor of tijdens de coschappen heeft doorgebracht in een gebied met een hoog tuberculose-risico (informatie over definities en landen verkrijgbaar bij afdeling Infectieziekten LUMC) is verplicht zich 8 weken na terugkomst opnieuw te laten onderwerpen aan een tbc-controle door VGM-LUMC.
3. De coassistent die een periode voor of tijdens de coschappen heeft doorgebracht in een buitenlandse instelling of een Nederlandse instelling van gezondheidszorg met MRSA-problematiek is verplicht zich vóór de hervatting van de coassistentschappen te onderwerpen aan een MRSA-controle. De student neemt daartoe contact op VGM-LUMC.
4. Indien er tijdens de coschappen, al dan niet in het buitenland, sprake is van een uitbraak van een andere dan hiervoor genoemde besmettelijke ziekte dient de coassistent zich te onderwerpen aan een screening op besmettelijke ziekten, volgens het daartoe geldende protocol van VGM van het LUMC of van de coschapsapotheek waarin hij een coschap volgt.
5. Indien er tijdens de coschappen, al dan niet in het buitenland, sprake is van een prik- of spataccident dient de coassistent zich te onderwerpen aan een screening op bloed-overdraagbare aandoeningen, volgens het daartoe geldende protocol van VGM van het LUMC of van de coschapsapotheek waarin hij een coschap volgt.

Artikel 20 Klachten van patiënten

Indien over het handelen of nalaten van een coassistent door of namens een patiënt een klacht wordt ingediend worden de coschapsbegeleider en de coassistent daar onverwijld van in kennis gesteld. De coschapsbegeleider draagt zorg voor de noodzakelijke begeleiding van de coassistent.

Artikel 21 Onderbreking coschap

1. Voor onderbreking van de aangevangen coschappen, is toestemming van de commissie Instroom, Voortgang en Bijzondere Regelingen Coschappen (IVBC) vereist.
2. Een verzoek om onderbreking van de aangevangen coschappen wordt schriftelijk en gemotiveerd ingediend bij de studieadviseur.
3. Indien de onderbreking langer duurt dan zes maanden, kan de examencommissie beslissen dat de coassistent een aanvullend programma moet doorlopen alvorens na de onderbreking te kunnen hervatten met coschappen.

Artikel 22 Aansprakelijkheid en verzekeringen

1. Het LUMC draagt zorg voor passende voorlichting aan coassistenten over kwesties betreffende aansprakelijkheid en verzekering.
2. Het LUMC vergewist zich ervan dat de coschapsapotheek waarin coschappen plaatsvinden een passende regeling heeft voor de verzekering van aansprakelijkheid van coassistenten voor medische en andere zorginhoudelijke handelingen.
3. De coschapsapotheek is aansprakelijk voor schade die door de coassistent wordt toegebracht aan goederen van de coschapsapotheek of van een derde, tenzij zulks aan grove schuld of nalatigheid van de coassistent is te wijten. In het geval van grove schuld of nalatigheid is de coassistent zelf aansprakelijk voor de schade.
4. De coassistent is verantwoordelijk voor het naar eigen keuze en voor eigen rekening afsluiten van (aanvullende) verzekeringen zoals een ziektekostenverzekering, een ongevallenverzekering of een aansprakelijkheidsverzekering.

Overige bepalingen**Artikel 23 Geschillen**

1. Geschillen die zich in het kader van een coschap voor doen met betrekking tot examenbeslissingen worden voorgelegd aan de Examencommissie Farmacie.
2. Geschillen die zich in het kader van een coschap voor doen met betrekking tot beslissingen van de Examencommissie Farmacie kunnen worden voorgelegd bij het College van Beroep voor de Examens.
3. Overige geschillen worden in eerste instantie voorgelegd aan de studieadviseur.

Artikel 24 Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking per 1 juli 2020 en vervangt de het Reglement t.b.v. de positie van studenten Farmacie in de farmaceutische praktijk 2016.